



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607


V. Quo tempore cœperit Baptismus esse necessarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

ficacissimè prouidit. Proinde omnes, qui in infantia moriuntur, si prædestinati sint, sine dubio baptizantur, & contra si reprobis sint, non baptizantur.

CAPVT QVINTVM.

Quo tempore cœperit Baptismus esse necessarius.

 Vo tempore cœperit Baptismus esse necessarius, quæstio est inter Theologos. Sed quia non est controuersia cum hæreticis, exponam solum paucis propositionibus, quæ mihi esse probabilior sententia videatur.

PRIMA propositio: *Baptismus ante passionem Domini institutus est.* NOTA, negari non posse, quin aliquem baptismum Christus in usu habuerit ante passionem. Nam Ioan. 3. & 4. dicitur Christus baptizasse per discipulos suos. Sed dubium esse potest, an ille Baptismus fuerit Sacramentum illud, quod nunc habemus, & de quo fit mentio Matth. ult. an uero fuerit præparatio quædam ad Baptismi Sacramentum postea instituendum, ut erat Baptismus Ioannis. Et quidem CHRYSOSTOMVS homil. 28. in Ioan. & Theophylactus in cap. 3. Ioan. apertè docent Baptismum illum, quo discipuli Christi baptizabant, Ioan. 3. non remisisse peccatum, & fuisse in aqua tantum sine Spiritu; nec ullam fuisse differentiam inter Baptismum discipulorum Christi, & Ioannis, sed utrumque fuisse præparationem ad fidem: & idèd Christum nõ baptizasse per se, sed per discipulos, quia non decebat eum baptizare sine Spiritu. Idem videtur sentire S. LEO epist. 4. ad Episcopos Sicilia, cap. 3. *Ipsa, inquit, operis qualitas docet celebrande generaliter gratiæ eum esse legitimum diem, id est, diem Resurrectionis, in quo orta est & virtus muneris, & species actionis. Ad cuius rei confirmationem plurimum ualet, quod ipse Dominus Iesus Christus, posteaquam resurrexit à mortuis, discipulis suis, in quibus omnes Ecclesiarum præsules docebantur, & formam, & potestatem tradidit baptizandi, dicens: Euntes ergo nunc docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. De quo utiq; eos etiã ante passionem potuisset instruere, nisi propriè uoluisset intelligi, rege-*

NOTA

nerationis gratiam ex sua Resurrectione cepisse. Hæc ille. Probabilius tamen est, quod nos diximus. Quod ex professo docent Cyrillus lib. 2. in Ioan. cap. 57. & sequentibus, & Augustinus tract. 13. & 15. in Ioan. & epist. 108. ad Seleucianam, & Hugo de S. Victore, lib. 2. de Sacramentis, part. 6. cap. 4.

Est hæc communior Theologorum sententia, cum Magistro in 4 dist. 3. Et ratio est. PRIMO, quia Ioan. 3. dicitur Christus baptizasse, cum tamen non ipse baptizaret, sed discipuli eius, ut ibidem adiungit Euangelista. Ergo ille Baptismus erat propriè Christi Baptismus, ut distinguitur à Baptismo Ioannis; alioqui non ipse, sed Ioannes diceretur baptizasse eos, quos discipuli Christi baptizabant. Si autem erat propriè Christi Baptismus, necessariò erat in aqua, & spiritu, non in sola aqua. Semper enim Scriptura ponit hoc discrimen inter Christum, & Ioannem, quòd iste in aqua, ille non in sola aqua, sed etiam in Spiritu baptizaret. Nec decebat ut Christus institueret inanem caremoniam, aut munus Ioannis sibi vsurparet, nimirum baptizandi in sola aqua. Adde, quod Ioan. 1. dicitur de Christo in præsentem: *Hic est, qui baptizat in Spiritu sancto.*

SECUNDO probatur hoc idem, quia Actor. 19. legimus rebaptizatos, quos Ioannes, baptizauerat. At nusquam legimus rebaptizatos, quos discipuli Christi ante passionem eiusdem baptizauerant. Immo probabilissimum est (ut Augustinus docet in epist. 108.) Apostolos non fuisse baptizatos, nisi ante Christi passionem.

TERTIO Patres communi consensu docent, Christum, cum baptizaretur in Iordane dedisse aquis vim sanctificandi, ut patet ex Tertulliano libro contra Iudæos, cap. de passione; ex Hilario can. 2. in Matth. Ambrosio lib. 2. in Luc. cap. 12. Hieronymo in Dialogo contra Luciferianos; Nazianzeno in oratione in sancta Lumina; Beda in cap. 3. Luc. & ex aliis. At certè non habuerunt aquæ vim sanctificandi, nisi ab eo tempore, quo cœperunt esse materia Baptismi.

DENIQUE fundamentum contrariæ sententiæ non est solidum. Solum enim adferunt Chrysostomum & Theophylact. in illud Ioan. 7. *Nondum erat Spiritus datus, quia nondum Iesus erat glorificatus.* At hic locus intelligitur de plenitudine Spiritus sancti, quæ dari cœpit visibiliter in Pentecoste.

ste,

ste; alioqui enim omnes sancti habuerunt Spiritum sanctum, etiam ante Christi passionem.

SECUNDA propositio: *Baptismus Christi institutus est, quando Dominus ipse in Iordane à Ioanne baptizatus est.*
NOTA de hac re, id est, quo puncto temporis Christus Baptismum instituerit, esse plurimas opiniones Scholasticorum, sed communiorem, & probabiliorem esse, quam nos sequimur, quam etiam amplectitur Catechismus Concilij Tridentini, & Magister cum S. Thoma, & aliis lib. 4. dist. 3.

NOTA præterea, non velle nos dicere, Christum in die sui Baptismi verbis docuisse materiam, aut formam Baptismi; id enim falsum est; sed tum primum statuisse, ac decreuisse, quod postea declaravit Ioan. 3. Nicodemo, & alio tempore suis discipulis; ut aqua esset materia Baptismi, & ut forma esset inuocatio trium diuinarum personarum. Determinauit enim aquas, & Baptismi materiam, cum eas tactu mundissimæ carnis suæ, consecrare, & illustrare dignatus est, ut docent Patres citati. Et simul determinauit formam, cum in eius Baptismate tota Trinitas sensibiliter apparuit, ut patet Matth. 3. Christo enim baptizato aperti sunt cœli, & vox Patris intonuit; & Spiritus apparuit in specie columbæ, & Filius ipse Dei in carne assumpta præsens erat; ubi etiam simul (Hilario teste loco citato) declaratus est effectus Baptismi à Christo instituti, nempe, quod baptizatis aperitur cœlum, & à Patre in Filios adoptantur, & Spiritu sancto replentur, &c.

TERTIA propositio: *Baptismus Christi non fuit necessarius, necessitate mediij, aut præcepti ante Christi mortem.*
PROBATVR, quia vsque ad Christi mortem lex antiqua vim suam retinuit, ut patet, quia Christus eam seruauit vsq; ad mortem. Nam pridie quam pateretur, seruauit cærimoniam agni Paschalis, & Matth. 23. monebat homines, ut seruarent, & tacerent, quæ Scribæ, & Pharisei docebant ex cathedra Moïsis; ergo etiam Circumcisio, si in remedium peccati data fuerat, vsq; ad Christi mortem vigeat. Non igitur toto eo tempore Baptismus Christi necessarius erat ut medium ad salutem, quando quidem sine eo poterant homines, etiam paruuli iustificari. Quare illud Christi verbum Ioan. 3. *Nisi quis renatus fuerit, &c.* non significat ab eo die, quo Dominus cum Nicodemio loquebatur, fuisse Baptismum necessarium, sed signifi-

cat

erat necessarium futurum fuisse in lege noua, postquam cessarent cæremoniæ legales, vt rectè exponit Bernardus epist. 77. ad Hugonem. Et eodem modo exponendum est, quod ait Fulgentius lib. de fide ad Petrum, cap. 3. ex quo tempore dictum est: *Nisi quis renatus fuerit, neminem sine Baptismo posse saluari.* Accipit enim nomine temporis, non illum diem, quo ea dicebantur, sed tempus legis nouæ. Denique illud etiam Luca 16. *Lex et Prophetæ usq; ad Ioannem;* non significat tunc legem cessasse, quoad vim, aut obligationem, sed quoad prædicationem: Ioannes enim fuit vltimus Prophetarum. Vnde subiungitur: *Ex eo regnum Dei euangelizatur.* Præterea in morte Christi cessauit efficacia cæremoniarum, & totius legis veteris; ergo cessauit etiam vis Circumcisionis; ergo vsque ad illud tempus vim habuit lex vetus. Porro in morte Christi cessasse vim legis, patet ex Euangelio Matth. 27. *Scissum est velum.* & Ioan. 19. *Consummatum est.* Item ex Apostolo Rom. 7. *Mortificati estis legi per corpus Christi.* Item omnes ferè cæremoniæ legis figuræ erant Christi, Coloss. 2. & Hebr. 10. Christus autem in morte compleuit opus redemptionis.

QUARTA propositio: *Baptismus Christi cæpit esse necessarius necessitate medij, & præcepti à die Pentecostes.* NOTA, legem veterem simpliciter cessasse in morte Christi, quia tunc cessauit vniuersaliter ratio legis; tamè ob ignorantiam huius rei adhuc obligasse Iudæos, vsq; ad publicam promulgationem Euangelij: & contra legem Euangelicam, & Sacramenta Christiana condita fuisse, & multum profuisse etiam ante Christi mortem, tamen non habuisse vim præcepti, nisi post promulgationem solennem, vt Conciliū Tridentinum, sess. 6. cap. 4. dicit de Baptismo. Et ratio est, quia promulgatio est de essentia legis, vt S. Thomas docet, part. 2. quæst. 90. art. 4. Promulgatio autem solennis nouæ legis facta est in die Pentecostes. Quod probatur PRIMO, quia, vt diximus, lex vetus viguit vsque ad Christi mortem: ab eo autem tempore vsque ad Pentecostem, neque Christus, neque Apostoli publicè ad populum loquuti sunt. SECUNDO, non debuit promulgari solenniter lex noua, nisi completis omnibus mysteriis redemptionis; mysteria ante completa sunt in Ascensione Christi. TERTIO, lex vetus solenniter promulgata fuit in monte Sina die quinquagesimo post primum Pascha Iudæorum; ergo lex noua præ-

ua præ-

ua promulgari debuit die quinquagesimo post primum Pascha Christianorum. Fuisse enim illam legis promulgationem, figuram promulgationis Euangelij, docent Augustinus episcopus. 119. Leo sermo. 1. de Pentecoste, & alij. **Q**UARTO, concioni primæ, quam habuit S. Petrus Actor. 2. ipso die Pentecostes, conueniunt omnes conditiones promulgationis solennis. Nam habita est in vrbe Regia Hierosolymorum, præteribus omnibus hominibus omnium nationum, vt Lucastatur, a summo Præcone Euangelij, qui erat Apostolus Petrus, & in ea concione comprehensa sunt præcipua capita totius doctrinæ Euangelicæ. Denique continuo etiam coepit vsus Sacramentorum.

CAPVT SEXTVM.

De Baptismo sanguinis, & flaminis.



QUOD attinet ad **P**OSTREMAM partem disputationis de necessitate Baptismi, quæstio est, an Baptismus aquæ suppleri possit per Martyrium, eam in paruulis, quam in adultis; & per veram cordis Conuersionem in adultis.

Martinus Kemnitius in 2. part. Examinis, pag. 90. 91. & 92. admittit hæc tria Baptismata, ac dicit, ab antiquis uenisse distincta esse tria Baptismata, sanguinis, flaminis, & fluminis. Sed dissentit à Catholicis in modo explicandi: non enim uult Martyrium aut Pœnitentiam remittere peccata, vt facit Baptismus aquæ, sed solam fidem, quæ tempore Martyrij & Pœnitentiæ, apprehendit Christum, esse eam quæ iustificat. Illyricus quoque Cent. 5. cap. 4. col. 517. dicit, Prosperum cõtra uerbum Dei, & cum magna iniuria Baptismi æquasse Martyrium Baptismo. Sed Illyricus non adfert argumenta: Kemnitius autem probat, quia Martyrium & Pœnitentia sunt opera nostra; absurdum autem, & impium est, opera nostra æquare sanguini Christi, & uirtuti Baptismi. Confirmat ex Augustino, qui lib. 4. contra Donatistas, cap. 22. dicit, bonum latronem, qui cum Christo pendeat in cruce, non passione sua obtrouisse remissionem peccatorum, sed ex fide apprehendente Christum, cuius contrarium docuerat Cyprianus, sed eum Augustinus loco notato refutauit.

Hæc